

Změny podle zákona č. 263/2016 Sb. (atomový zákon) při povolování služeb významných z hlediska radiační ochrany v oblasti PZZ

ZOZ pro provádění těchto služeb

Ivana Ženatá

Seminář pro držitele povolení (osobní dozimetrie)

Ostrava 28.11.2016

Služby významné z hlediska RO

- měření a hodnocení ozáření z přírodního zdroje záření
  - ve **stavbě** pro účely prevence pronikání radonu do stavby podle § 98 NAZ nebo ochrany před přírodním ozářením ve stavbě podle § 99 NAZ
  - stanovení **radonového indexu pozemku** podle § 98 NAZ
- měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů
  - ve **vodě** podle § 100 odst. 2 písm. a) NAZ
  - ve **stavebních materiálech** podle § 101 odst. 2 písm. a) NAZ
- služby osobní dozimetrie pro účely § 6 odst. 3 písm. b) SAZ = stanovování **osobních dávek pracovníků** na pracovišti s možností s možností zvýšeného ozáření z PZZ a na pracovišti s možným zvýšeným ozářením z radonu NAZ
- **měření a hodnocení obsahu radionuklidů v radioaktivní látce uvolňované z pracoviště NORM**

Přechod ze SAZ na NAZ

• § 229 (1)

- Držitelé povolení podle SAZ se považují za **adekvátní držitele povolení** podle NAZ a **musí přizpůsobit své právní poměry do 1 roku** (31. 12. 2017).
- Tzn. upravit dokumentaci (PZJ na PRO a upravit protokoly)

• § 229 (3)

- **Povolení na dobu neurčitou** podle SAZ se mění na **dobu určitou do 10 let** (31. 12. 2026).
- **Povolením na dobu určitou zůstává v platnosti na danou dobu.**

• § 229 (4)

- **Rozhodnutí o schválení dokumentace platí na dobu platnosti povolení** (podle odst. 3), k němuž se dokumentace vztahuje.
- Rozhodnutí o schválení změn dokumentace **pozbývá platnosti společně s rozhodnutím o schválení dokumentace, která byla změněna.** (tj. po změně dle § 229 odst.1 NAZ)

• § 231 (6)

- **PZJ schválený podle SAZ**, pro činnosti v rámci expozičních situací, pro které **NAZ požaduje program zajištění RO, se považuje za program zajištění RO podle NAZ .**

• § 231 (1), (2)

- **Oprávnění ZOZ zůstanou v původní platnosti, pokud byly na dobu určitou.**
- **V případě, že ZOZ je na dobu neurčitou, zůstává na dobu neurčitou.**
- **V obou případech platí povinnost do 5 let od 1.1.2017 se zúčastnit refreshing kurzu.**

Přechod ze SAZ na NAZ

- § 232 (6), § 233 (2)
  - Řízení zahájené a nedokončené před 1. 1. 2017 bude dokončeno podle SAZ
- § 233 (1)
  - Kontrola zahájená a nedokončená před 1. 1. 2017 bude dokončena podle SAZ

NAZ:

- Povolení se vydává na dobu neurčitou,
- Lhůta pro vydání povolení je 90 dnů, vzniká i marným uplynutím lhůty.
- Dokumentace se neschvaluje ve správním řízení.

- Zvláštní ustanovení pro přestupky a správní delikty (pokuty)
- Závazné pokyny inspektorů (při nebezpečí z prodlení, ústně pro služby a činnosti ZDHRO)

Dokumentace pro služby VZHRO

Příloha NAZ definuje dokumentaci potřebnou pro povolené činnosti dle NAZ (příloha č. 1/2h NAZ)

Dokumentace je neschvalovaná a zahrnuje

- Popis služeb a jejich rozsah
- Popis připravenosti zařízení a pracovníků
- Přehled pracovníků, kteří budou vykonávat činnosti ZDRO
- Program zajištění RO
- Metodiky a postupy
- Přehled přístrojového vybavení a jeho zajištění
- Koncepce zajištění měření veličin

Dokumentace

Obecné požadavky na Program zajištění RO jsou stanoveny v NOVRO (§ 53 a § 55 písm. d)

- Popis povolované činnosti, místo jejího výkonu
- Popis organizační struktury
- Práva, povinnosti a vzájemné vztahy FO, které řídí, provádí nebo hodnotí ZDRO
- Popis způsobu řízení dokumentace
- Způsob předávání informací Úřadu
- Popis způsobu řešení neshod
- Popis rozsahu sledování, měření hodnocení, ověřování a zaznamenávání veličin a skutečností důležitých z hlediska RO

Konkrétní

- popis metrologického zajištění měření a měřidel,
- popis systému vzdělávání osob a
- míru fyzické účasti osoby řídící vykonávání služby při měřeních

Příloha č. 19 (detaily pro metodiky a postupy a obsah protokolu)

Dokumentace

Režim neschvalované dokumentace

- Držitel povolení (dále DP) je povinen dokumentaci vypracovat.
- DP je povinen podle ní postupovat § 24/1 NAZ, a to nejpozději od 1.1.2018 - 229/1 NAZ.
- Povinnost udržovat dokumentaci v souladu se zákonem, zásadami dobré praxe a skutečným stavem povolené praxe § 24/2 NAZ

- Povinnost oznámit změnu dokumentace úřadu 30 dnů **před plánovaným začátkem jejího používání (§ 24/5 NAZ)**
  - **Pokud tyto změny nejsou v souladu se zákonem, dobrou či skutečnou praxí, úřad vyzve k její změně a stanoví k tomu lhůtu.**
  - Držitel povolení ještě nesmí podle nové dokumentace postupovat.
  - DP zašle změněnou dokumentaci na Úřad, v případě, že dokumentace nebude v pořádku, Úřad ji vrátí k přepracování.
  - V opačném případě ji **Úřad potvrdí** a následně podle ní začne DP postupovat, nebo **uplyne 30 dní bez reakce** Úřadu a tím začne dokumentace platit .

Další povinnosti držitele povolení § 25 NAZ

- oznamovat SÚJB neprodleně každou změnu
- vyšetřit každé porušení zákona a přijmout opatření k nápravě
- zajistit výkon činností ZDHRO vybranými pracovníky (držiteli oprávnění)
- sledovat, měřit, hodnotit, ověřovat a zaznamenávat skutečnosti důležité z hlediska RO, informace uchovávat a předávat Úřadu
  - Veličiny jsou veličiny pro stanovení osobní dávky FO, a veličiny používané pro hodnocení ozáření z PZZ (21/1 NOVRO).
  - Skutečnostmi jsou skutečnosti uvedené v protokolech vydaných držitelem povolení (§ 21/2 NOVRO).
  - Obojí se uchovávají po dobu 10 let (§ 37/4 NOVRO).
  - Protokoly s výsledky *stanovení osobních dávek radiačního pracovníka* a protokoly s výsledky měření a hodnocení ozáření z PZZ (stavby, RIP) - § 37 odst. 1 NOVRO
- zajistit vhodné přístrojové vybavení
- účastnit se porovnávacích měření a přijmout opatření v případě neúspěchu
- Žádost o povolení a postup vydávání - § 16 a násl. NAZ

ČZDHRO a ZOZ (§ 31 NAZ, NVoČ)

- **ČZDHRO = řízení vykonávání služeb významných z hlediska RO** (osobní dozimetrie, stavby, RIP, voda, SM, uvolňovaná RaL dle NVoČ)
- může **vybraný** pracovník provádět jen na základě **oprávnění k ČZDHRO**.
- Podmínky udělení oprávnění
  - vzdělání (VŠ v oblasti přírodních a technických věd pro osobní dávky a uvolňovanou RaL, SŠ pro ostatní činnosti),
  - odborná praxe není požadována
  - absolvování odborné přípravy (vzdělávací kurz v délce 20 hodin s náplní dle NVoČ)
  - úspěšné složení zkoušky (písemná a ústní část)(do 12 měsíců od podání žádosti, v tomto období opakovat nejvýše 2x)
- Oprávnění se uděluje na dobu neurčitou.
- Povinnosti držitele - další odborná příprava= **refreshing kurz** (6 hodin) **1x5 let** od doby účinnosti NAZ
- Úřad může provést přezkoušení držitele oprávnění.
- Úřad může zrušit oprávnění.

Služby významné z hlediska RO - úkoly

- stanovování **osobních dávek pracovníků** na pracovištích (nyní 7 držitelů povolení)
  - oddělit zvlášť NORM - radonová – radonová v podzemí s HČ při povolování - ??
  - aktualizovat Doporučení (rozdělením stávajícího) a
  - upravit Doporučení pro radonová pracoviště v budovách (2017)
  - ZOZ - skončí uplynutím platnosti (doba určitá) (*nebo zůstává platnost na dobu neurčitou*)
    - stávající ZOZ bude platit i pro měření radonových pracovišť v budovách

V průběhu roku 2017 lze očekávat žádosti o nové ZOZ na osobní dávky na pracovištích (z řad držitelů měření pro stavby - VŠ) a následně žádosti povolení stanovování dávek o měření na pracovištích.

- **uvolňování RaL z pracoviště**
  - Nové Doporučení o uvolňování RaL (měření a výpočty dávek)(výstup z TAČRu, 2016/2017)
  - Žadatelé o povolení (žádat od 1.1.2017), kurzy + zkoušky ZOZ (nutno upravit sylaby kurzů + otázky k ZOZ)
  - Seminář SÚJB pro potenciální držitele povolení (info při seminářích o pracovištích, SM a vodě)

Služby významné z hlediska RO - úkoly

- měření a hodnocení ozáření z přírodního zdroje záření ve stavbách, RIP, vody SM (nyní RIP 131, stavby 95, SM 9 a voda 17 držitelů povolení)
  - aktualizovat Doporučení (4x, největší změny SM + veřejné budovy)
  - nárůst nových žádostí – spíše ne, upravit otázky a sylaby kurzů

Děkuji za trpělivost 😊